

چهارشنبه 26 شهریور 1399 - 27 محرم 1442 - 16 سپتامبر 2020

آغاز دوره چهارم مشروطه، عصر سلطه آمریکا بر ایران (1320 ش)

آغاز دوره چهارم مشروطه، عصر سلطه آمریکا بر ایران (1320 ش)، پس از سقوط رضاخان پهلوی در جریان جنگ جهانی دوم و ورود نیروهای متفق به ایران، محمد رضا پهلوی با حمایت متفقین بر اریکه سلطنت تکیه زد. از این زمان دوره سوم مشروطه که از ابتدای زمامداری خفان^{rlm&} بار و استبدادی رضاخان شکل گرفته بود پایان پذیرفت و دوره چهارم مشروطه آغاز شد. در این میان، سران متفقین در کنفرانس سه جانبه خود در آذرماه 1322 در تهران، برای تقسیم منافع استعماری خود در ایران به توافق رسیدند و کمک اقتصادی به ایران را برای چپاول بیشتر، تضمین نمودند. سال^{rlm&}های بین 1320 تا 1327ش را باید دوران رقابت استعمار کهن انگلیس با استعمار جدید آمریکا در ایران دانست. این رقابت در جریان کودتای 28 مرداد 1332 به اوج خود رسید و از آن پس دوران دیگر مشروطه با دیکتاتوری سیاه شاه و سلطه کامل آمریکا آغاز گردید. مهم^{rlm&}ترین حادثه در این دوران، ملی شدن صنعت نفت ایران در 29 اسفند 1329 ش بود که در نهایت با شکاف بین جبهه سیاسی و مذهبی، قیام مردمی با شکست مواجه شد.

الغاء لك خانه قادیان 1975 الحاد توسط "صدام حسین"، پس، حمزه، بعثی عراق (1359 ش)، با سقوط محمدرضا شاه و پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، ستون نظامی ساختار امنیتی متمایل به غرب در منطقه فروپاشید، منطقه خلیج فارس با بحران خلأ قدرت طرفدار غرب مواجه گردید و موازنه قوا زیر سؤال رفت. پیروزی انقلاب اسلامی ایران، آثار عمیقی بر مناسبات کشورهای منطقه و قدرت^{rlm&}های بزرگ صاحب نفوذ در آن بر جای گذاشت. در سطح بین^{rlm&}المللی، انقلاب اسلامی، موازنه قوا به سود غرب در دهه^{rlm&}های پس از جنگ دوم جهانی را برای اولین بار تغییر داد و راه را برای ظهور و بروز نیروهای جدید در منطقه هموار ساخت. در این حال رقابت بر سر کسب مقام ژاندارمی و جانشینی شاه را در بین کشورهای منطقه شدت بخشید و قدرت^{rlm&}های جهان که منافع خود را در منطقه در خطر می^{rlm&}دیدند، تصمیم به سرنگونی نظام نوپای اسلامی گرفتند. از این رو، با حمایت و تشویق رژیم بعث عراق، هدف خود را تعقیب می^{rlm&}کردند. در این حال و در هنگامی که ایران درگیر مشکلات داخلی پس از انقلاب و حل این مسائل و نابسامانی^{rlm&}های برجای مانده از رژیم گذشته بود، عراق از فرصت استفاده کرده، به طور مکرر، به تجاوز هوایی، زمینی و دریایی علیه ایران اقدام می^{rlm&}نمود. گسترش این حملات در دوره^{rlm&}های زمانی مختلف، این نتیجه را می^{rlm&}رساند که عراق، برنامه^{rlm&}ریزی دقیقی برای حمله به ایران داشته است. همچنین پس از چند ماه که از حملات پراکنده ارتش بعث عراق در مرزهای ایران می^{rlm&}گذشت، در مجلس ملی عراق، جلسه اضطراری، تشکیل شد و صدام حسین دیکتاتور این کشور، قرارداد 1975 الجزایر که مرزهای بین^{rlm&}المللی را معین کرده بود ملغی اعلام کرد. وی الغای این موافقت^{rlm&}نامه را مطابق با سیستم شورای فرماندهی انقلاب عراق عنوان نمود و گستاخانه مسئولیت قانونی این الغا را بر دوش جمهوری اسلامی ایران انداخت. براساس تصمیم شورای فرماندهی عراق که صدام حسین آن را اعلام نمود، اروندرد به طور کامل به عراق و اعراب تعلق پیدا می^{rlm&}کرد. وی با الغای یکطرفه قرارداد 1975م، در حقیقت آغاز تجاوز نظامی رژیم بعثی را اعلام کرد تا مگر بتواند مطامع و خواسته^{rlm&}های جاه^{rlm&}طلبانه خود را از طریق جنگی ظالمانه و ناخواسته بر مردم ایران تحمیل کند. او در حالی عنوان کرد که عراق هیچ گونه چشمداشتی به خاک ایران ندارد که در همان زمان چندین نقطه مرزی جمهوری اسلامی ایران را به تصرف درآورده بود. اعلام تصمیم شورای فرماندهی عراق منجر به جنگ تحمیلی در 31 شهریور 1359 گردید که نود و چهار ماه به طول انجامید و حماسه^{rlm&}ای جاودان از رشادت^{rlm&}های ملت غیور ایران به نمایش گذاشت. در این جنگ ده^{rlm&}ها کشور بیگانه، سیل کمک^{rlm&}های مالی، تسلیحاتی و نیز نیروهای نظامی و تبلیغاتی خود را به عراق روانه کردند تا بتوانند ایران اسلامی را به زانو درآورند. اما مقاومت سرسختانه ملت مسلمان ایران با رهبری حکیمانه حضرت امام خمینی(ره)، دشمنان را ناکام ساخت و بدون آن^{rlm&}که جنگ به نتیجه دلخواه آنان برسد، در مرداد 1367 به پایان رسید.

تشکیل نیروهای سه گانه در سپاه پاسداران به فرمان امام خمینه(ره) (1364 ش)، پس تا سال 1364، اغلب عملیات^{rlm&}های جنگ با همکاری و حضور ارتش و سپاه به طور مشترک انجام می^{rlm&}شد. پس از مدتی، ضرورت جنگ ایجاب نمود تا سپاه به طور مستقل به اجرای عملیات بپردازد تا این که حکم حضرت امام خمینی(ره) در 26 شهریور سال 1364 مبنی بر تشکیل سه نیروی زمینی، هوایی و دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، موجبات آن را فراهم آورد. با ابلاغ این فرمان، مسئولین سپاه به گسترش سازمان رزمی و جذب 1500 گردان نیرو پرداختند. از آن زمان، پاسداران جان برکف سپاه، عملیات^{rlm&}های مهم و موفق در جنگ به انجام رساندند و ضمن وارد آوردن ضربات هولناک بر دشمن بعثی، موفقیت^{rlm&}های کم نظیری، نصیب جمهوری اسلامی ایران به ارمغان آوردند. در حال حاضر، تشکیلاتی منسجم و مقتدر از برادران سپاهی در زمین، هوا و دریا، در کران تا کران میهن اسلامی حضوری فعال و پرثمر دارند.

تصرفی شهباز تپن تهسپ نادرشاه افشار (1143ق)، نادرقلی افشار که بر اثر رشادت‌های خود در یکی از مناطق خراسان به قدرت رسیده بود، پس از حمله‌ای به افغان‌ها به اصفهان، به یاری شاه طهماسب صفوی رفت و افغان‌ها را شکست داد. سپس سفیری به دولت عثمانی فرستاد و تخلیه‌ای نواحی اشغالی آذربایجان را خواستار شد. عثمانیان اهمیتی به سفیر نادر نداده و در اشغال آذربایجان اصرار داشتند. بنابراین نادر به کمک قبیله‌ای خود در 27 محرم 1143 ق وارد تبریز گردید و آن جا را به تصرف خود درآورد.

شهادت شیخ "عمر مختار"، همد قیام ضد استعمار ایتالیا در لیبی (1931م) شیخ عمر مختار، مجاهد استعمارستیز و مبارز مسلمان لیبیایی در سال 1858م به دنیا آمد. وی پس از فراگیری قرآن و دروس دینی به عنوان شیخ و بزرگ قبیله و ناحیه خود تعیین شد. شیخ‌عمر مختار مدتی در سودان به ارشاد و هدایت مردم پرداخت و در سال 1911م به زادگاهش مراجعت نمود. با هجوم ارتش متجاوز ایتالیا به کشور لیبی و استقرار در منطقه بن غازی لیبی، عمرمختار رهبری جنبش ملی ضدایتالیایی را برعهده گرفت و مبارزات استعمار ستیزانه خود را به همراه مردم محروم منطقه آغاز کرد. وی طی سال‌های مبارزه، تلفات زیادی بر قوای بیگانه وارد کرد تا این که ایتالیایی‌ها بر او غلبه کردند. شیخ عمر مختار در نهایت در 11 سپتامبر سال 1931م اسیر سپاه ایتالیا شد و پس از یک محاکمه صوری، وی را در 16 سپتامبر 1931 در 73 سالگی به دار آویختند.

دکتر رونالد راس، پزشک و محقق انگلیسی در سیزدهم مه 1857م در منطقه آلمورا در نزدیک کشور نپال و در خانواده‌ای انگلیسی - هندی به دنیا آمد. وی در کودکی راهی انگلستان شد و پس از طی دروس مقدماتی و متوسطه، موفق به اخذ دکترای پزشکی گردید. راس مدتی به خدمت در سازمان بهداری در هند مشغول بود ولی به دلیل علاقه به تحقیق، درصدد کشف عامل بیماری مالاریا برآمد و به این فکر افتاد تا نقش و دخالت بشر را در هدایت این بیماری کشف نماید. گرچه در سال 1880 دکتر چارلز لاوران عامل بیماری و نیز نقش پشه در انتقال این بیماری را کشف نموده بود اما تحقیقات راس در این زمینه و نیز درباره نحوه از بین بردن پشه بود تا بتواند بیماری مالاریا را کنترل نماید به همین دلیل راس انواع پشه‌ها را جمع‌آوری و میکروبی‌های آنها را شناسایی اعضای بدن آنها، سرانجام در سال 1897م، عامل بیماری مالاریا را در نوعی پشه موسوم به آنوفل یافت. پس از این کشف، مالاریا از صورت یک بیماری مخوف و کشنده خارج شد و امکان جلوگیری از ابتلا و شیوع آن ممکن گردید. خدمت راس در کشف عامل بیماری مالاریا و تلاش در جهت پیشگیری و درمان این بیماری، باعث نجات جان بسیاری از انسان‌ها گردید و به جهت تحقیقات ارزنده این محقق انگلیسی، جایزه نوبل پزشکی و فیزیولوژی در سال 1902م به راس اعطا شد. رونالد راس سرانجام در شانزدهم سپتامبر 1932م در 75 سالگی درگذشت.